U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobců: **a) T. L.**, **b) nezl. L**, zastoupeni Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvu vnitra České republiky**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2012, č. j. OAM-140/ZA-ZA06-ZA05-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 10. 2012, č. j. 22 Az 9/2012 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadli žalobci (dále jen „stěžovatelé“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta správní žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 13. 6. 2012, čj. OAM-140/ZA-ZA06-ZA05-2012. Rozhodnutím žalovaného nebyla stěžovatelům k jejich žádosti udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, ani podle § 14a, či § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný vycházel z toho, že stěžovatelé neprokázali existenci žádného azylově významného důvodu, neboť jejich argumentace spočívala zdůrazňování složité finanční situace na Ukrajině a strachu z manžela stěžovatelky.

Ve správní žalobě stěžovatelé poukazovali především porušení § 3 a § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, jelikož žalovaný nepřihlédl ke všem skutečnostem zjištěným v průběhu azylového řízení. Stěžovatelka namítala také nesprávné posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, kdy důvodem by měla být nemožnost jejího syna získat občanství Ukrajiny. Domáhala se také udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a to především z důvodu obtížné integrace jejího syna při návratu na Ukrajinu.

Rozsudek Krajského soudu v Brně

Krajský soud v Brně nejprve odmítl námitky směřující k nedostatečně zjištěnému stavu věci. Uvedl, že stěžovatelce byl dán dostatečný prostor, aby jménem svým i jménem nezletilého syna vylíčila všechny podstatné okolnosti daného případu. Bylo přitom dostačující, když žalovaný vycházel právě ze skutečností, které v azylovém řízení uváděla, a nebylo tak nutné, aby opatřoval další podklady.

Krajský soud poukázal na významné skutečnosti plynoucí ze správního spisu a souhlasil s žalovaným, že žádné z nich neodůvodňují udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu a nelze z nich dovodit ani hrozba vážné újmy dle § 14a zákona o azylu. Obavy stěžovatelky má tak krajský soud za nepodložené a pouze teoretické. Navíc poukázal i na některé rozpory v tvrzení při pohovoru před žalovaným a v žalobě. Seznal proto, že důvodem žádosti o azyl je snaha o legalizaci pobytu v České republice. Krajský soud konstatoval, že situace stěžovatelů není řešitelná pomocí zákona o azylu a žalovaný správně dospěl k závěru, že v případě stěžovatelky ani jejího syna nejsou žádné relevantní azylové důvody dány.

Kasační stížnost

V kasační stížnosti ze dne 18. 12. 2012 stěžovatelé namítají porušení základních zásad správního řízení, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí žalovaného i krajského soudu. Konkrétně uvádějí zásadu „*veřejné správy jako služby, která v sobě zahrnuje mimo jiné zásadu poučovací a dále zásadu uplatňování práv a oprávněných zájmů dotčených osob*“. Domnívají se, že napadeným rozhodnutím došlo k zásahu do práva na soukromý život, protože stěžovatelka nemůže toto právo v zemi původu realizovat z důvodů ekonomických, hrozby pronásledování a ublížení na zdraví.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem proto stěžovatelé navrhují rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Vyjádření ke kasační stížnost

Žalovaný plně odkazuje na správní spis a výpovědi stěžovatelky v průběhu azylového řízení. Opakuje, že dané skutečnosti neodůvodňují udělit žádnou z forem mezinárodní ochrany. S posouzením krajského soudu se plně ztotožňuje a navrhuje odmítnutí kasační stížnosti dle § 104a odst. 1 s. ř. s.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnili stěžovatelé v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v odst. 4 uvedeného ustanovení, ke kterým by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností a náležitostmi kasační stížnosti. Konstatoval, že kasační stížnost respektuje podmínky § 102 a § 104 s. ř. s. a je tedy přípustná. Kasační stížnost splňuje, i přes některé formální nedostatky (větší specifikace kasačních důvodů, údaj o doručení napadeného rozhodnutí a rozsah v jakém jej napadají), náležitosti dle § 106 odst. 1. Ze stížnosti je patrné, čeho se stěžovatelé domáhají a

obsahuje i obecné důvody, pro které mají napadený rozsudek za nesprávný. Absence informace o doručení napadeného rozhodnutí potom není bez dalšího důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2004, č. j. 3 Azs 85/2004 - 49).

Dále musel Nejvyšší správní soud posoudit, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, ze kterého mimo jiné plyne, že „*Přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“. Je zároveň v zájmu stěžovatelů uvést v kasační stížnosti, v čem spatřují přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedených kriterií Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje dokonce ani tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit přijatelnost kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s., a ani Nejvyšší správní soud žádný důvod pro její přijatelnost neshledal.

Kasační stížnost obsahuje pouze dvě velmi obecné námitky, kterými stěžovatelé rozporují rozhodnutí krajského soudu, popřípadě žalovaného. V této souvislosti je vhodné připomenout, že v případě posuzování vad správního řízení je Nejvyšší správní soud důsledně vázán dispoziční zásadou a nemůže přihlížet k vadám řízení nad rámec tvrzení žalobce (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, publ. pod č. 1546/2008 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud zde není ani od toho, aby za stěžovatele domýšlel a konstruoval důvody pro udělení azylu. Ostatně Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 27. 2. 2013, č. j. 3 Azs 3/2013 – 17, vyzval právního zástupce stěžovatelů, aby jednotlivé kasační důvody blíže specifikoval, avšak na tuto výzvu neobdržel ve stanovené lhůtě žádnou reakci.

Nejvyšší správní soud se tak nemohl blíže uplatněnými procesními námitkami zabývat. Ze strany stěžovatelů se totiž jedná o tvrzení neurčitá a nekonkrétní. Námitky pravděpodobně směřují k základní zásadě činnosti správních orgánů specifikované v ustanovení § 4 správního řádu, podle nějž je povinností správních orgánů umožnit dotčeným osobám uplatnění jejich práv a hájení oprávněných zájmů. Bližší specifikace toho, v čem měl správní orgán pochybit, však chybí a Nejvyšší správní soud tak musí konstatovat, že stěžovatelé nesplnili povinnost předložit přiléhavou právní argumentaci, opírající se o konkrétní skutečnosti, které by umožňovaly v tomto směru napadený rozsudek přezkoumat. Ze správního spisu jejich existence rozhodně nevyplývá.

I druhá námitka je vznesena pouze v obecné rovině a týká se realizace práva na soukromý život. K azylové problematice lze ve stručnosti poznamenat, že azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (k tomu srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04). Poskytnutí azylu představuje zcela specifický důvod pobytu cizince na území České republiky a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Z průběhu celého řízení o udělení mezinárodní ochrany jsou zřejmé dva hlavní důvody, proč stěžovatelka se svým synem žádá o azyl. Prvním důvodem je nedostatek pracovních příležitostí na Ukrajině a s tím spojená složitá sociální situace, ve které by se mohli stěžovatelé ocitnout. Druhým důvodem jsou obavy z manžela stěžovatelky, který ji prý v minulosti fyzicky napadl. Ani jeden z důvodů však není pro azylové řízení dostatečně významný a navíc není ani důkazně podložen. Z výpovědí stěžovatelky se podává, že se nesnažila svou situaci na Ukrajině řešit žádným ze standardních postupů. Chování manžela neoznámila tamním úřadům a ani se nepokoušela řešit svou sociální situaci např. přestěhováním do jiné části země. Důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla tedy pouze obava z možného jednání soukromých osob (manžela) a snaha o legalizaci pobytu v České republice.

Nejvyšší správní soud se již otázkou pronásledování soukromými osobami zabýval v řadě svých rozhodnutí, z nichž lze uvést např. rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, případně rozsudek ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65. Pokud žadatel o azyl má v zemi původu obavy z vyhrožování soukromých osob, není to bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12 zákona o azylu. Ani obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a ekonomické problémy netvoří bez dalšího naléhavější důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12 zákona o azylu, ani pro aplikaci ust. § 14 zákona o azylu. Je zřejmé, že daná problematika je judikaturou Nejvyššího správního soudu již bohatě zmapována a nezbývá než na ni odkázat. Nejvyšší správní soud přitom připouští, že domácí násilí může být v ojedinělých případech důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Stejný názor vyslovil např. v rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68. Citovaný rozsudek označil domácí násilí za celospolečenský jev, „*který vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla determinovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem a právě tyto okolnosti, které záleží především na zemi původu, jejich právních, sociálních či kulturních normách a hodnotách, je třeba analyzovat a zvažovat, zda je příslušný stát schopen či ochoten zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu nebo zda je na místě poskytnutí mezinárodní ochrany, a to na základě příslušnosti k určité sociální skupině*“. O takový případ se ovšem v nyní posuzované věci zřetelně nejedná. Z řady případů, jimiž se zdejší soud zabýval, vyplývá, že státní orgány Ukrajiny se násilím na ženách zabývají, přičemž existují postupy, kterými se ženy mohou své ochrany domáhat (viz např. usnesení tohoto soudu ze dne 22. 11. 2010, č. j. 8 Azs 12/2010). Není proto možné tento azylový důvod v daném případě uznat a to tím spíše, když se stěžovatelka na tamní orgány s žádostí o pomoc neobrátila a její manžel navíc na Ukrajině ani nežije. Zato na Ukrajině žijí další dvě děti stěžovatelky. Nejvyšší správní soud tak zcela souhlasí s krajským soudem, že situace stěžovatelů není azylovým právem řešitelná.

Na judikaturu zdejšího soudu lze odkázat i v otázce realizace práva na soukromý život, kterou se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení č. j. 6 Azs 15/2011 – 54 ze dne 29. 6. 2011, usnesení č. j. 6 Azs 7/2011 – 79 ze dne 31. 8. 2011, či rozsudku č. j. 2 Azs 24/2010 – 90 ze dne 6. 8. 2010. Nejvyšší správní soud ve shodě s vlastní judikaturou konstatuje, že uváděné důvody stěžovatelů ani v posuzované věci nedosahují takové intenzity, aby byly způsobilé spustit extrateritoriální účinky čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který zakotvuje právo na respektování rodinného a soukromého života.

Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost žalobců podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. dubna 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu